

NORGES HØYESTERETT

Den 11. august 2017 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Noer og Kallerud i

HR-2017-1550-U, (sak nr. 2017/1173), straffesak, anke over dom:

A (advokat John Christian Elden)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder straffansvar for overtredelse av forskrift 26. april 2013 nr. 412 om miljøvern og sikkerhet i Antarktis – Antarktisforskriften.
- (2) A ledet våren 2015 en ekspedisjon til Antarktis. Norsk Polarinstitutt var ikke varslet om ekspedisjonen slik det kreves etter Antarktisforskriften § 9. A hadde heller ikke slik forsikring som kreves etter forskriftens § 12. Han ble 7. desember 2015 tiltalt for overtredelse av disse forskriftsbestemmelsene.
- (3) A har blant annet hevdet at hans ekspedisjon til Antarktis var godkjent av argentinske myndigheter, og at han uansett aktsomt har forholdt seg til at han hadde fått slik godkjenning.
- (4) Nord-Troms tingrett avsa 25. februar 2016 dom med slik domsslutning:

"A, født 00.00.1977, frifinnes."
- (5) Påtalemyndigheten anket dommen til Hålogaland lagmannsrett, som 21. april 2017 avsa dom med slik domsslutning:

"1. A, født 00.00.1977, dømmes for en overtredelse av bilandsloven § 8 jf. lovens § 7 jf. forskrift om miljøvern og sikkerhet i Antarktis § 9 jf. § 40 og bilandsloven § 8 jf. § 7 jf. forskrift om miljøvern og sikkerhet i Antarktis § 12 jf. § 40 sammenholdt med straffeloven § 79 a og b til en straff av fengsel i 30 – tretti – dager som gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år og en bot på 45 000 – førtifemtusen – kroner subsidiært fengsel i 45 – førtifem – dager.

2. A pålegges å dekke statens sakskostnader med 10 000 – titusen – kroner."

- (6) Dommen ble avsagt under dissens, idet én meddommer stemte for frifinnelse.
- (7) A har anket dommen til Høyesterett. Anken retter seg mot lovanvendelsen, saksbehandlingen og straffutmålingen.
- (8) I korte trekk anføres at straffehjemplene er så uklare at de ikke tilfredsstillter kravene i Grunnloven § 96 og menneskerettskonvensjonene. Som saksbehandlingsfeil anføres at saken ikke har vært tilstrekkelig opplyst, særlig når det gjelder om unntaksbestemmelsen fra Antarktisforskriftens virkeområde i § 2 tredje ledd kommer til anvendelse. Dersom A ikke kan anses å ha fått tillatelse fra kompetent argentinsk myndighet, har han under enhver omstendighet opptrådt aktsomt ved å gjøre det som var mulig for å innhente argentinsk tillatelse for ekspedisjonen. En eventuell villfarelse kan ikke legges ham til last. Lagmannsretten har ikke hensyntatt at Argentina stiller mindre strenge krav til forsikring enn etter den norske forskriften. Straffen er uansett uforholdsmessig streng.
- (9) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle og anført at det ikke foreligger noen feil ved lagmannsrettens dom. Hjemmelsspørsmålet må anses avklart ved avgjørelsen i Rt. 2015 side 705. Saken er tilstrekkelig opplyst. Ekspedisjonen ble ikke varslet til Polarinstituttet eller noen annen kompetent myndighet på forhånd. A var ikke i unnskyldelig villfarelse om sine plikter som ekspedisjonsleder.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet i tingretten for de forhold han nå er dømt for i lagmannsretten. Han har dermed ankerett i medhold av straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum sammenholdt med andre ledd andre punktum. Anken kan da bare nektes fremmet dersom ankeutvalget ved en begrunnet beslutning finner det klart at den ikke kan føre frem.
- (11) På samme måte som i Rt. 2015 side 705, kan ikke ankeutvalget se at straffehjemplene er uklare, og finner det ikke nødvendig å gå inn på domfeltes anførsler om dette.
- (12) Etter utvalgets oppfatning foreligger det heller ingen saksbehandlingsfeil knyttet til opplysningen av saken for lagmannsretten. Lagmannsretten hadde forsvarlig grunnlag for å konstatere at unntaksbestemmelsen i Antarktisforskriften § 2 tredje ledd ikke kommer til anvendelse. Det vises til lagmannsrettens redegjørelse for dette.
- (13) Utvalget er enig med lagmannsrettens flertall i at A i det minste opptrådte uaktsomt, og ikke var i noen form for unnskyldelig villfarelse om sin plikt til å melde fra om ekspedisjonen til kompetent myndighet og å sørge for nødvendig forsikringsdekning. Det vises til flertallets premisser, som utvalget i det vesentlige slutter seg til.
- (14) Heller ikke de øvrige anførslerne i anken skaper etter utvalgets syn noen usikkerhet om at A er domfelt med rette.
- (15) Blant annet i lys av As tidligere domfellelser for lignende forgåelser, er den utmålte straff – betinget fengsel i 30 dager og en bot på 45 000 kroner – ikke for streng.
- (16) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Ettersom anken heller ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig

viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. § 323 første ledd andre punktum.

(17) Beslutningen er enstemmig.

SLUTNING:

Anken nektes fremmet.

Ragnhild Noer
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Riktig utskrift: